

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA,
EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE
CPI Aurelio Marcelino Rey García

Rúa José M^o Lastra, 3
36670 Cuntis
Telf. 886151222 Fax. 886151226
cpi.aurelio.marcelino@edu.xunta.es
<http://www.edu.xunta.gal/centros/cpiaureliomarcelino/>

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA VALORES ÉTICOS 4ºESO

CPI Aurelio Marcelino Rey García
Curso 2020/2021

ÍNDICE

	PÁXINA
1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTO	3
2.- CONTRIBUCIÓN DA MATERIA DE VALORES ÉTICOS AO LOGRO DAS COMPETENCIAS CLAVE	5
3.- OBXECTIVOS	10
4.- ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, SELECCIÓN DE MÍNIMOS, TEMPORALIZACIÓN E PROCEDEMENTOS PARA A AVALIACION	12
5.- CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	18
6.- DIRECTRICES E INSTRUMENTOS PARA A REALIZACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL	18
7.- METODOLOXÍA E MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	18
8.- ACCIÓNS DE EDUCACIÓN EN VALORES E DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA. TEMAS TRANSVERSAIS	19
9.- CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR E AO PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO	19
10.- CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC DO CENTRO	20
11.- MATERIAIS DIDÁCTICOS	21
12.- ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS	21
13.- INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN	22
14.- ANEXO I	23

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTO.

A materia de Valores Éticos ten como obxectivo básico orientar o alumnado adolescente na escolla do seu proxecto de vida persoal. A orientación de Valores Éticos permitirá que ese proxecto se vaia enchendo de xeito acorde coa racionalidade práctica. Isto supón que o proxecto, por racional, vai requirir virtudes intelectuais como o rigor, a coherencia, a honradez intelectual ou o apego á realidade. Pola dimensión práctica desa racionalidade, o proxecto requirirá que o alumnado vaia construíndo, desde a reflexión, un código ético de valores e normas que determinarán as súas decisións para guiar a súa conduta de tal xeito que realce a súa dignidade persoal e, ao mesmo tempo, permita a súa realización plena e feliz como persoas e a promoción de relacións sociais marcadas polo recoñecemento das outras persoas, o respecto cara a elas, e pola finalidade de alcanzar cotas cada vez maiores de xustiza, tanto no nivel máis próximo á persoa como no nivel global.

O CPI Aurelio Marcelino Rey García foi creado segundo a Lei xeral de educación de 1970 para impartir Ensinanza Xeral Básica (EXB). Nun principio, o centro estaba dividido en dous edificios (un deles estaba na praza da feira), en cuxas instalacións se impartía a Educación Prescolar e Ciclo Inicial de EXB mentres que no centro da rúa da Palma, impartíanse o resto dos niveis (Ciclo Medio e Ciclo Superior). Coa entrada en vigor da LOXSE e a ampliación da escolaridade obrigatoria ata os 16 anos, o centro experimentou unha ampliación para acoller a todas as etapas do ensino obrigatorio básico e produciuse a unificación no mesmo centro de todas as etapas que se imparten actualmente. O Decreto 7/1999 creou os CPI, pasando desde entón a denominarse CPI Aurelio Marcelino Rey García. O centro está situado na rúa José María Lastra no centro do Concello de Cuntis. Este curso 2019-2020 o centro conta con 4 aulas de Educación Infantil, 12 de Educación Primaria e 6 de Educación Secundaria Obrigatoria que conforman o total de 366 alumnos e alumnas.

O noso centro conta con 43 profesores e profesoras, a maior parte con destino definitivo no centro. Así mesmo, hai un administrativo, un conserxe (que depende administrativamente do Concello de Cuntis), catro persoas encargadas da limpeza (traballadoras por conta allea, froito da contrata feita pola Consellería), catro persoas encargadas de servir no comedor (traballadoras por conta allea, froito da contrata feita pola Consellería) e unha persoa encargada da cafetería (en calidade de autónoma, tras o concurso público para a xestión da mesma realizado pola dirección do centro).

O alumnado do centro procede tanto das aldeas do municipio como do núcleo urbano do Baño. Así mesmo, o centro tamén acolle alumnado procedente da Escola Unitaria de Arcos de Furcos.

O alumnado que acode a este centro é de extracción socio-económica media e baixa. Hai varios casos de familias moi desfavorecidas, da maioría das cales provén un alumnado con serias dificultades de aprendizaxe, debido, entre outros factores, á situación familiar. Así mesmo, tamén temos un alto número de alumnado procedente de familias desestruturadas que, xunto cos anteriores, conforman a maior parte do alumnado con déficit de éxito escolar. O alumnado de procedencia estranxeira é escaso, mais o que hai intégrase con relativa facilidade.

A lingua de relación e uso diario é maioritariamente o galego aínda que se ten detectado no Plan lingüístico un aumento do uso inicial do castelán nos primeiros grupos de Educación Infantil.

A ANPA mantén unha relación estreita coa vida do Centro, tanto á hora de participar activamente nas actividades complementarias e extraescolares desenvolvidas, como á hora de canalizar as propostas e reclamacións das nais e pais. Desde hai dous cursos cedeulle á Xunta de Galicia a xestión do comedor do centro polo que o equipo directivo do centro asumiu o desenvolvemento da súa xestión.

No CPI Aurelio Marcelino Rey García durante o curso 2020/2021 a materia de Valores Éticos de 4º ESO, esta adscrita ao departamento de tecnoloxía como materia afín.

En 4º da ESO son 16 alumnos/as.

2.- CONTRIBUCIÓN DA MATERIA DE VALORES ÉTICOS AO LOGRO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

Segundo se recolle na Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, a LOMCE. Resulta evidente que o obxectivo de alcanzar maiores competencias sociais e cívicas está na súa propia constitución como materia. Pero a reflexión ética tamén require a posta en práctica da competencia comunicación lingüística, pola necesidade de rigor e claridade na exposición das propias ideas, e da capacidade dialóxica para comprender os puntos de vista alleos e aprender deles. Tamén resulta indispensable fomentar tanto a competencia de aprender a aprender como a de sentido da iniciativa e espírito emprendedor, pois ambas inciden na necesidade de crecemento persoal, tanto na orde do exercicio dos procesos cognitivos como na do aprecio pola creatividade, o sentido crítico e o non-estancamento. Para a reflexión ética, ademais, é necesario coñecer e dialogar con pensadores/as que, coas súas teorías antropolóxicas, éticas e políticas, foron moldeando tanto a nosa cultura como os valores de respecto, non-violencia, liberdade, igualdade entre as persoas, solidariedade e pluralismo; valores que son o corazón da Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH). É desde eses valores como tamén se analiza o traballo científico e tecnolóxico, polo que tamén se traballa a competencia matemática e as competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, non desde unha perspectiva substantiva, pero si desde a análise da actividade científico-tecnolóxica como actividade que debe ser acorde a valores éticos universais, tanto nos seus procedementos como nos resultados que dela se poidan obter. Por último, a materia préstase a desenvolver nos alumnos e nas alumnas, tanto en traballos colaborativos como en tarefas individuais, a competencia dixital, que lles permita acceder e seleccionar información, procesala e plasmar as súas creacións en produtos cunha innegable capacidade para a comunicación.

Nas seguintes táboas recóllense os estándares de aprendizaxe desta materia que contribúen a adquisición de cada unha das competencias clave.

1.- COMPETENCIA en COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA.

VEB1.1.2. Identifica na DUDH os atributos esenciais do ser humano: razón, conciencia e liberdade.

VEB2.1.1. Comenta, segundo o establecido pola DUDH nos artigos do 12 ao 17, os dereitos do individuo que o Estado debe respectar e fomentar, nas relacións existentes entre ambos.

VEB2.1.2. Explica os límites do Estado que establece a DUDH nos artigos do 18 ao 21, ao determinar as liberdades dos cidadáns e das cidadás que este debe protexer e respectar.

VEB2.1.3. Elabora unha presentación con soporte informático e audiovisual que ilustre os contidos máis sobresalientes tratados no tema, e expón as súas conclusións de xeito argumentado.

VEB2.2.1. Describe e avalía o proceso de socialización global, mediante o que se produce a interiorización de valores, normas, costumes, etc.

VEB2.2.3. Diserta acerca do impacto que teñen os medios de comunicación masiva na vida moral das persoas e da sociedade, expresando as súas opinións con rigor intelectual.

VEB5.1.1. Explica a finalidade e as características das leis xurídicas dentro do Estado e a súa xustificación ética, como fundamento da súa lexitimidade e da súa obediencia.

VEB5.1.2. Debate acerca da solución de problemas nos que hai un conflito entre os valores e principios éticos do individuo e os da orde civil, formulando solucións razoadas, en casos como os de desobediencia civil e obxección de conciencia.

VEB5.2.2. Realiza un xuízo crítico acerca da teoría de Rawls e explica a súa conclusión argumentada acerca dela.

VEB5.4.1. Diserta, en pequenos grupos, acerca da seguridade e a paz como un dereito fundamental das persoas, e aprecia a súa importancia para o exercicio do dereito á vida e á liberdade, elaborando e expresando as súas conclusións (artigo 3 da DUDH).

2.- COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIA E TECNOLOXÍA

4ºESO

VEB3.1.2. Sinala algúns dos novos campos aos que se aplica a ética (profesional, bioética, ambiente, economía, empresa, ciencia e tecnoloxía, etc.)

VEB6.1.1. Utiliza información de forma selectiva para atopar algúns criterios que cumpra ter en conta para estimar a viabilidade de proxectos científicos e tecnolóxicos, considerando a idoneidade ética dos obxectivos que pretenden e a avaliación dos riscos e as consecuencias persoais, sociais e ambientais que a súa aplicación poida ter.

VEB6.2.1. Comprende e explica a necesidade de apoiar a creación e o uso de métodos de control, e a aplicación dunha ética deontolóxica para científicos/as e tecnólogos/as e, en xeral, para todas as profesións, fomentando a aplicación dos valores éticos no mundo laboral, financeiro e empresarial.

3.- COMPETENCIA DIXITAL

4º ESO

VEB2.1.3. Elabora unha presentación con soporte informático e audiovisual que ilustre os contidos máis sobresalientes tratados no tema, e expón as súas conclusións de xeito argumentado.

VEB3.4.2. Utiliza a súa iniciativa persoal e emprendedora para elaborar unha presentación con soporte informático acerca das éticas formais, expresando e elaborando conclusións fundamentadas.

VEB5.2.1. Procura información en internet co fin de definir os principais conceptos utilizados na teoría de Rawls e establece unha relación entre eles (posición orixinal e veo de ignorancia, criterio de imparcialidade e función dos dous principios de xustiza que propón).

VEB5.3.3. Emprende a elaboración dunha presentación, con soporte informático e audiovisual, acerca dalgunhas institucións e voluntarios/as que, en todo o mundo, traballan pola defensa e respecto dos dereitos humanos: Organización das Nacións Unidas (ONU) e os seus organismos, como FAO, Organismo Internacional de Enerxía Atómica (OIEA), Organización Mundial da Saúde (OMS), Organización das Nacións Unidas para a Educación, a Ciencia e a Cultura (UNESCO), etc., organizacións non gobernamentais como Greenpeace, UNICEF, Cruz Vermella, Media Lúa Vermella, etc., así como o Tribunal Internacional de Xustiza, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea, etc.

VEB5.4.3. Emprende a elaboración dunha presentación, con soporte audiovisual, sobre algunhas das novas ameazas para a paz e a seguridade no mundo actual (terrorismo, desastres ambientais, catástrofes naturais, mafias internacionais, pandemias, ataques cibernéticos, tráfico de armas de destrución masiva, de persoas e de órganos, etc.).

4.- COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS.

VEB1.1.1. Identifica a orixe dos dereitos inalienables e universais que establece a DUDH na dignidade do ser humano en tanto que persoa e os atributos inherentes á súa natureza.

VEB2.2.2. Sinala os perigos que encerra o fenómeno da socialización global se se desenvolve á marxe dos valores éticos universais, e debate acerca da necesidade de establecer límites éticos e xurídicos neste tema.

VEB2.2.4. Valora a necesidade dunha regulación ética e xurídica en relación co uso de medios de comunicación masiva, respectando o dereito á información e á liberdade de expresión que posúen os cidadáns e as cidadás.

VEB3.1.1. Xustifica racionalmente e estima a importancia da reflexión ética no século XXI, como instrumento de protección dos dereitos humanos ante o perigo que poden representar entes posuidores de grandes intereses políticos e económicos e grupos violentos, que teñen ao seu alcance armamento de grande alcance científico e tecnolóxico, capaces de pór en grande risco os dereitos fundamentais da persoa.

VEB3.3.3. Aprecia, na ética kantiana, o seu fundamento na autonomía da persoa como valor ético esencial e a súa manifestación no imperativo categórico e as súas formulacións.

VEB4.1.1. Comprende a importancia que ten para a democracia e a xustiza, que os cidadáns e as cidadás coñezan e cumpran os seus deberes (defensa dos valores éticos e cívicos, coidado e conservación de todos os bens e servizos públicos, participación na elección de representantes políticos/as, respecto e tolerancia á pluralidade de ideas e de crenzas, acatamento das leis e das sentenzas dos tribunais de xustiza, pagamento dos impostos establecidos, etc.).

VEB4.2.1. Diserta e elabora conclusións, en grupo, acerca das terribles consecuencias que pode ter para o ser humano o fenómeno da globalización, se non se establece unha regulación ética e política (egoísmo, desigualdade, interdependencia, internacionalización dos conflitos armados, imposición de modelos culturais determinados por intereses económicos que promoven o consumismo e a perda de liberdade humana, etc.).

VEB4.2.2. Comenta o deber ético e político que teñen todos os estados, ante os riscos da globalización, de tomar medidas de protección dos dereitos humanos, nomeadamente a obriga de fomentar o ensino dos valores éticos e a súa vivencia, e a necesidade de respectalos en todo o mundo (deber de contribuír na construción dunha sociedade xusta e solidaria, fomentando a tolerancia, o respecto aos dereitos das demais persoas; honestidade, lealdade, pacifismo, prudencia, e mutua comprensión mediante o diálogo, a defensa e protección da natureza, etc.).

VEB5.3.1. Xustifica racionalmente a importancia dos dereitos humanos como ideais para alcanzar polas sociedades e os Estados, e recoñece os retos que aínda teñen que superar.

VEB5.3.2. Sinala algunha das deficiencias no exercicio dos dereitos económicos e sociais (pobreza, e falta de acceso á educación, á saúde, ao emprego, á vivenda, etc.).

VEB5.3.3. Emprende a elaboración dunha presentación, con soporte informático e audiovisual, acerca dalgunhas institucións e voluntarios/as que, en todo o mundo, traballan pola defensa e respecto dos dereitos humanos: Organización das Nacións Unidas (ONU) e os seus organismos, como FAO, Organismo Internacional de Enerxía Atómica (OIEA), Organización Mundial da Saúde (OMS), Organización das Nacións Unidas para a Educación, a Ciencia e a Cultura (UNESCO), etc., organizacións non gobernamentais como Greenpeace, UNICEF, Cruz Vermella, Media Lúa Vermella, etc., así como o Tribunal Internacional de Xustiza, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea, etc.

VEB5.4.2. Toma conciencia do compromiso dos españois e das españolas coa paz, como unha aspiración colectiva e internacional recoñecida na Constitución española, e rexeita a violación dos dereitos humanos, amosando solidariedade coas vítimas da violencia.

VEB5.4.3. Emprende a elaboración dunha presentación, con soporte audiovisual, sobre algunhas das novas ameazas para a paz e a seguridade no mundo actual (terrorismo, desastres ambientais, catástrofes naturais, mafias internacionais, pandemias, ataques cibernéticos, tráfico de armas de destrución masiva, de persoas e de órganos, etc.).

VEB5.5.1. Coñece, analiza e asume como cidadán ou cidadá os compromisos internacionais realizados por España en defensa da paz e a protección dos dereitos humanos, como membro de organismos internacionais (ONU, OTAN, UE, etc.).

VEB5.5.2. Explica a importancia da misión das forzas armadas (artigo 15 da lei de defensa nacional) en materia de defensa e seguridade nacional, de dereitos humanos e de promoción da paz, e a súa contribución en situacións de emerxencia e axuda humanitaria, tanto nacionais como internacionais.

VEB5.5.3. Analiza as consecuencias dos conflitos armados a nivel internacional, apreciando a importancia das organizacións internacionais que promoven e vixían o cumprimento dun dereito internacional fundamentado na DUDH.

VEB6.1.1. Utiliza información de forma selectiva para atopar algúns criterios que cumpra ter en conta para estimar a viabilidade de proxectos científicos e tecnolóxicos, considerando a idoneidade ética dos obxectivos que pretenden e a avaliación dos riscos e as consecuencias persoais, sociais e ambientais que a súa aplicación poida ter.

VEB6.2.1. Comprende e explica a necesidade de apoiar a creación e o uso de métodos de control, e a aplicación dunha ética deontolóxica para científicos/as e tecnólogos/as e, en xeral, para todas as profesións, fomentando a aplicación dos valores éticos no mundo laboral, financeiro e empresarial.

5.- COMPETENCIA EN CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

VEB5.2.3. Analiza información sobre o positivismo xurídico de Kelsen, nomeadamente no relativo á validez das normas e dos criterios que utiliza, especialmente o de eficacia, e a relación que establece entre a ética e o dereito.

VEB5.3.3. Sinala os obxectivos da creación da ONU e a data en que se asinou a DUDH, e valora a importancia deste feito para a historia da humanidade.

VEB5.4.2. Elabora unha campaña, en colaboración co grupo, coa finalidade de difundir a DUDH como fundamento do dereito e a democracia, no seu medio escolar, familiar e social.

VEB5.5.1. Describe os feitos máis influentes no desenvolvemento histórico dos dereitos humanos da primeira xeración (dereitos civís e políticos), da segunda xeración (económicos, sociais e culturais) e da terceira (dereitos dos pobos á solidariedade, ao desenvolvemento e á paz).

VEB2.2.1. Describe e avalía o proceso de socialización global, mediante o que se produce a interiorización de valores, normas, costumes, etc

VEB2.2.3. Diserta acerca do impacto que teñen os medios de comunicación masiva na vida moral das persoas e da sociedade, expresando as súas opinións con rigor intelectual.

VEB5.3.3. Emrende a elaboración dunha presentación, con soporte informático e audiovisual, acerca dalgunhas institucións e voluntarios/as que, en todo o mundo, traballan pola defensa e respecto dos dereitos humanos: Organización das Nacións Unidas (ONU) e os seus organismos, como FAO, Organismo Internacional de Enerxía Atómica (OIEA), Organización Mundial da Saúde (OMS), Organización das Nacións Unidas para a Educación, a Ciencia e a Cultura (UNESCO), etc., organizacións non gobernamentais como Greenpeace, UNICEF, Cruz Vermella, Media Lúa Vermella, etc., así como o Tribunal Internacional de Xustiza, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea, etc.

6.- COMPETENCIA EN APRENDER A APRENDER

VEB1.1.3. Relaciona adecuadamente os termos e as expresións seguintes, que se utilizan na DUDH: dignidade da persoa, fraternidade, liberdade humana, trato digno, xuízo xusto, trato inhumano ou degradante, detención arbitraria, presunción de inocencia, discriminación, violación de dereitos, etc

VEB3.4.1. Identifica a ética do discurso como unha ética formal e describe en que consiste o imperativo categórico que formula, sinalando as similitudes e as diferenzas que posúe co imperativo da ética de Kant..

VEB4.2.1. Diserta e elabora conclusións, en grupo, acerca das terribles consecuencias que pode ter para o ser humano o fenómeno da globalización, se non se establece unha regulación ética e política (egoísmo, desigualdade, interdependencia, internacionalización dos conflitos armados, imposición de modelos culturais determinados por intereses económicos que promoven o consumismo e a perda de liberdade humana, etc.).

VEB5.2.1. Procura información en internet co fin de definir os principais conceptos utilizados na teoría de Rawls e establece unha relación entre eles (posición orixinal e veo de ignorancia, criterio de imparcialidade e función dos dous principios de xustiza que propón).

VEB6.1.1. Utiliza información de forma selectiva para atopar algúns criterios que cumpra ter en conta para estimar a viabilidade de proxectos científicos e tecnolóxicos, considerando a idoneidade ética dos obxectivos que pretenden e a avaliación dos riscos e as consecuencias persoais, sociais e ambientais que a súa aplicación poida ter.

7.- COMPETENCIA EN SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR

VEB2.1.3. Elabora unha presentación con soporte informático e audiovisual que ilustre os contidos máis sobresaíntes tratados no tema, e expón as súas conclusións de xeito argumentado

VEB3.1.2. Sinala algúns dos novos campos aos que se aplica a ética (profesional, bioética, ambiente, economía, empresa, ciencia e tecnoloxía, etc.).

VEB3.2.1. Describe e avalía as circunstancias que no momento actual o/a rodean, identificando as limitacións e as oportunidades que se lle formulan desde as perspectivas social, laboral, educativa, económica, familiar, afectiva, etc., co obxecto de deseñar, a partir delas, o seu proxecto de vida persoal, determinando libremente os valores éticos que deben guialo/a.

VEB3.4.2. Utiliza a súa iniciativa persoal e emprendedora para elaborar unha presentación con soporte informático acerca das éticas formais, expresando e elaborando conclusións fundamentadas.

VEB5.1.2. Debate acerca da solución de problemas nos que hai un conflito entre os valores e principios éticos do individuo e os da orde civil, formulando solucións razoadas, en casos como os de desobediencia civil e obxección de conciencia.

VEB6.1.1. Utiliza información de forma selectiva para atopar algúns criterios que cumpra ter en conta para estimar a viabilidade de proxectos científicos e tecnolóxicos, considerando a idoneidade ética dos obxectivos que pretenden e a avaliación dos riscos e as consecuencias persoais, sociais e ambientais que a súa aplicación poida ter.

VEB6.2.1. Comprende e explica a necesidade de apoiar a creación e o uso de métodos de control, e a aplicación dunha ética deontolóxica para científicos/as e tecnólogos/as e, en xeral, para todas as profesións, fomentando a aplicación dos valores éticos no mundo laboral, financeiro e empresarial.

3.- OBXECTIVOS.

Neste apartado recollense os obxectivos a etapa, sinalando en negrita aqueles aos que a materia de valores éticos contribue dun xeito máis significativo. A materia de Valores éticos ao longo dos catro cursos nos que se imparte terá como finalidade acadar os seguintes obxectivos conforme ao aparecido no DOG Núm. 120 do Luns, 29 de xuño de 2015:

a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuizos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

o) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

p) Coñecer e valorar a importancia do uso do noso idioma como elemento fundamental para o mantemento da nosa identidade, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que nos comunica con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

4.- ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, SELECCIÓN DE MÍNIMOS, TEMPORALIZACIÓN E PROCEDEMENTOS PARA A AVALIACION.

Neste apartado presentanse táboas resumindo os elementos do currículo, sinálanse en negrita os estándares considerados mínimos na materia. Cada estándar aparece indicado no momento que se traballará ao longo do curso, o procedemento utilizado para a avaliación e a % que suporá na cualificación da materia.

4.1.- CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE 4º ESO TEMPORALIZACIÓN

UNIDADES DIDÁCTICAS						
	U.D.	Bloque	Contido	Material de ref. (libro de texto, outros...)	Temporalización	
					Mes	Sesións
1 a A V A L I A C I Ó N	1	B1	A dignidade da persoa	Tema 1 do libro de texto de referencia	Set./Out.	3
		B1.1.	A dignidade do ser humano como valor básico no que se asenta a DUDH.			
		B1.2.	Atributos esenciais do ser humano na DUDH: razón, conciencia e liberdade.			
		B1.3.	Léxico do bloque: dignidade da persoa, fraternidade, liberdade humana, trato digno, xuízo xusto, trato inhumano ou degradante, detención arbitraria, presunción de inocencia, discriminación, violación de dereitos, etc.			
	2	B2	A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais	Tema 2 do libro de texto de referencia	Out. / Nov.	4
		B2.1.	Dereitos e liberdades dos individuos establecidos na DUDH que o Estado debe respectar.			
		B2.2.	Fenómeno da socialización global.			
		B2.3.	Perigos da socialización global á marxe dos valores éticos universais.			
	3	B3	A reflexión ética	Tema 3 do libro de texto de referencia	Nov. / Dic.	6
		B3.1.	Importancia e valor da reflexión ética como defensa dos DDHH.			
		B3.2.	Novos campos da ética aplicada: profesional, bioética, ambiente, economía, empresa, ciencia e tecnoloxía, etc.			
		B3.3.	Proxecto de vida persoal: límites e oportunidades que ofrecen as circunstancias persoais, e valores éticos que serven como guía.			
		B3.4.	Éticas formais e éticas materiais.			
		B3.5.	Ética kantiana: carácter formal. Autonomía da persoa como valor ético fundamental.			
	B3.6.	Ética do discurso, de Apel e Habermas, como ética formal. Relación coa ética de Kant.				

	U.D.	Bloque	Contido	Material de ref. (libro de texto, outros...)	Temporalización		
					Mes	Sesións	
2 a A V A L I A C I Ó N	4	B4	A xustiza e a política	Tema 4 do libro de texto de referencia	Xan.	4	
		B4.1.	Democracia e xustiza.				
		B4.2.	Deberes cívicos como cumprimento de valores éticos e como defensa e difusión dos dereitos humanos.				
		B4.3.	Perigos dunha globalización sen valores éticos.				
			B4.4.	Promoción dos DDHH por parte dos Estados: fomento e ensino dos valores éticos.			
	5		B5	Os valores éticos, o Dereito e a Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH)	Tema 5 do libro de texto de referencia	Feb.	3
			B5.1.	Dereito e leis: finalidade, características e xustificación ética.			
			B5.2.	Conflitos entre principios éticos individuais e principios normativos sociais.			
			B5.3.	Teoría da xustiza de Rawls: posición orixinal e veo de ignorancia; criterio de imparcialidade; función dos dous principios de xustiza.			
	6		B5.4.	Os DDHH como ideais irrenunciáveis.	Tema 6 do libro de texto de referencia	Marzo	4
			B5.5.	Deficiencias na aplicación dos DDHH referidos ao económico e ao social.			
			B5.6.	Organizacións que traballan pola defensa dos DDHH.			
			B5.7.	Dereito á seguridade e a paz.			

	U.D.	Bloque	Contido	Material de ref. (libro de texto, outros...)	Temporalización		
					Mes	Sesións	
3 a A V A L I A C I Ó N	7	B5.8.	Compromiso coa paz e a solidariedade coas vítimas da violencia.	Tema 7 do libro de texto de referencia	Abr.	3	
		B5.9.	Ameazas á paz.				
		B5.10.	As Forzas Armadas na Constitución española.				
		B5.11.	Misións das Forzas Armadas.				
	8		B5.12.	Conflitos armados: importancia das organizacións internacionais na súa prevención e na súa solución.	Tema 8 do libro de texto de referencia	Maio	3
			B6	Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía.			
			B6.1.	Validez ética dos proxectos científicos e tecnolóxicos.			
	9		B6.2.	Códigos deontolóxicos dos axentes sociais.	Tema 9 do libro de texto de referencia	Xuño	4

4.2.-GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA

Temporalización					Estándares de aprendizaxe	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación					
UD	Contido	Criterio	Estándar	Comp. Clave	Estándares de aprendizaxe	Grao Mín. Cons.	Peso Cualif	Instrumentos			
								Traballo			
								Trab. Ind.	Trab. Grupo	Cad. Clase	Obs. aula
1	B1.1. B1.2.. B1.3.	B1.1.	VEB1.1.1.	CSC	<u>Identifica a orixe dos dereitos inalienables e universais que establece a DUDH na dignidade do ser humano en tanto que persoa e os atributos inherentes á súa natureza.</u>	100%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB1.1.2.	CCL	Identifica na DUDH os atributos esenciais do ser humano: razón, conciencia e liberdade.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB1.1.3.	CAA	<u>Relaciona adecuadamente os termos e as expresións seguintes, que se utilizan na DUDH: dignidade da persoa, fraternidade, liberdade humana, trato digno, xuízo xusto, trato inhumano ou degradante, detención arbitraria, presunción de inocencia, discriminación, violación de dereitos, etc.</u>	100%	10%	25%	25%	25%	25%
2	B2.1.	B2.1.	VEB2.1.1.	CCL	Comenta, segundo o establecido pola DUDH nos artigos do 12 ao 17, os dereitos do individuo que o Estado debe respectar e fomentar, nas relacións existentes entre ambos.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB2.1.2.	CCL	Explica os límites do Estado que establece a DUDH nos artigos do 18 ao 21, ao determinar as liberdades dos cidadáns e das cidadás que este debe protexer e respectar.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB2.1.3.	CCL CD CSIEE	<u>Elabora unha presentación con soporte informático e audiovisual que ilustre os contidos máis sobresalientes tratados no tema, e expón as súas conclusións de xeito argumentado.</u>	100%	10%	25%	25%	25%	25%
	B2.2. B2.3. B2.4.	B2.2.	VEB2.2.1.	CCEC CCL	<u>Describe e avalía o proceso de socialización global, mediante o que se produce a interiorización de valores, normas, costumes, etc.</u>	100%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB2.2.2.	CSC	Signala os perigos que encerra o fenómeno da socialización global se se desenvolve á marxe dos valores éticos universais, e debate acerca da necesidade de establecer límites éticos e xurídicos neste tema.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB2.2.3.	CCEC CCL	<u>Diserta acerca do impacto que teñen os medios de comunicación masiva na vida moral das persoas e da sociedade, expresando as súas opinións con rigor intelectual.</u>	100%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB2.2.4.	CCL	Valora a necesidade dunha regulación ética e xurídica en relación co uso de medios de comunicación masiva, respectando o dereito á información e á liberdade de expresión que posúen os cidadáns e as cidadás.	50%	10%	25%	25%	25%	25%

3	B3.1. B3.2.	B3.1.	VEB3.1.1.	CSC	Xustifica racionalmente e estima a importancia da reflexión ética no século XXI, como instrumento de protección dos dereitos humanos ante o perigo que poden representar entes posuidores de grandes intereses políticos e económicos e grupos violentos, que teñen ao seu alcance armamento de grande alcance científico e tecnolóxico, capaces de pór en grande risco os dereitos fundamentais da persoa.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB3.1.2.	CMCCT CSIEE	Sinala algúns dos novos campos aos que se aplica a ética (profesional, bioética, ambiente, economía, empresa, ciencia e tecnoloxía, etc.).	100%	10%	25%	25%	25%	25%
	B3.3.	B3.2.	VEB3.2.1.	CSIEE	Describe e avalía as circunstancias que no momento actual o/a rodean, identificando as limitacións e as oportunidades que se lle formulan desde as perspectivas social, laboral, educativa, económica, familiar, afectiva, etc., co obxecto de deseñar, a partir delas, o seu proxecto de vida persoal, determinando libremente os valores éticos que deben guialo/a.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
	B3.4. B3.5.	B3.3.	VEB3.3.1.	CCL	Define os elementos distintivos das éticas formais e compáraos cos relativos ás éticas materiais.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB3.3.2.	CCL	Explica as características da ética kantiana (formal, universal e racional), así como a importancia da súa achega á ética universal.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB3.3.3.	CSC	Aprecia, na ética kantiana, o seu fundamento na autonomía da persoa como valor ético esencial e a súa manifestación no imperativo categórico e as súas formulacións.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
	B3.6.	B3.4.	VEB3.4.1.	CAA	Identifica a ética do discurso como unha ética formal e describe en que consiste o imperativo categórico que formula, sinalando as similitudes e as diferenzas que posúe co imperativo da ética de Kant.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
4			VEB3.4.2.	CD CSIEE	Utiliza a súa iniciativa persoal e emprendedora para elaborar unha presentación con soporte informático acerca das éticas formais, expresando e elaborando conclusións fundamentadas.	100%	10%	25%	25%	25%	25%
	B4.1. B4.2.	B4.2.	VEB4.1.1.	CSC	Comprende a importancia que ten para a democracia e a xustiza, que os cidadáns e as cidadás coñezan e cumpran os seus deberes (defensa dos valores éticos e cívicos, coidado e conservación de todos os bens e servizos públicos, participación na elección de representantes políticos/as, respecto e tolerancia á pluralidade de ideas e de crenzas, acatamento das leis e das sentenzas dos tribunais de xustiza, pagamento dos impostos establecidos, etc.).	50%	10%	25%	25%	25%	25%
	B4.3. B4.4..	B4.3.	VEB4.2.1.	CAA CSC CSC	Diserta e elabora conclusións, en grupo, acerca das terribles consecuencias que pode ter para o ser humano o fenómeno da globalización, se non se establece unha regulación ética e política (egoísmo, desigualdade, interdependencia, internacionalización dos conflitos armados, imposición de modelos culturais determinados por intereses económicos que promoven o consumismo e a perda de liberdade humana, etc.).	50%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB4.2.2.	CSC	Comenta o deber ético e político que teñen todos os estados, ante os riscos da globalización, de tomar medidas de protección dos dereitos	100%	10%	25%	25%	25%	25%

					humanos, nomeadamente a obriga de fomentar o ensino dos valores éticos e a súa vixencia, e a necesidade de respectalos en todo o mundo (deber de contribuír na construción dunha sociedade xusta e solidaria, fomentando a tolerancia, o respecto aos dereitos das demais persoas; honestidade, lealdade, pacifismo, prudencia, e mutua comprensión mediante o diálogo, a defensa e protección da natureza, etc.).							
5	B5.1. B5.2.	B5.1.	VEB5.1.1.	CCL	Explica a finalidade e as características das leis xurídicas dentro do Estado e a súa xustificación ética, como fundamento da súa lexitimidade e da súa obediencia.	50%	10%	25%	25%	25%	25%	
			VEB5.1.2.	CCL CSIEE	Debata acerca da solución de problemas nos que hai un conflito entre os valores e principios éticos do individuo e os da orde civil, formulando solucións razoadas, en casos como os de desobediencia civil e obxección de conciencia.	50%	10%	25%	25%	25%	25%	
6	B5.3.	B5.2.	VEB5.2.1.	CD	Procura información en internet co fin de definir os principais conceptos utilizados na teoría de Rawls e establece unha relación entre eles (posición orixinal e veo de ignorancia, criterio de imparcialidade e función dos dous principios de xustiza que propón).	50%	10%	25%	25%	25%	25%	
			VEB5.2.2.	CSC CSIEE	Realiza un xuízo crítico acerca da teoría de Rawls e explica a súa conclusión argumentada acerca dela.	50%	10%	25%	25%	25%	25%	
	B5.4. B5.5. B5.6.	B5.3.	VEB5.3.1.	CSC	Xustifica racionalmente a importancia dos dereitos humanos como ideais para alcanzar polas sociedades e os Estados, e recoñece os retos que aínda teñen que superar.	100%	10%	25%	25%	25%	25%	
7			VEB5.3.2.	CSC	Sinala algunha das deficiencias no exercicio dos dereitos económicos e sociais (pobreza, e falta de acceso á educación, á saúde, ao emprego, á vivenda, etc.).	100%	10%	25%	25%	25%	25%	
			VEB5.3.3.	CCEC CD CSC	Emprende a elaboración dunha presentación, con soporte informático e audiovisual, acerca dalgunhas institucións e voluntarios/as que, en todo o mundo, traballan pola defensa e respecto dos dereitos humanos: Organización das Nacións Unidas (ONU) e os seus organismos, como FAO, Organismo Internacional de Enerxía Atómica (OIEA), Organización Mundial da Saúde (OMS), Organización das Nacións Unidas para a Educación, a Ciencia e a Cultura (UNESCO), etc., organizacións non gobernamentais como Greenpeace, UNICEF, Cruz Vermella, Media Lúa	50%	10%	25%	25%	25%	25%	
	B5.7. B5.8. B5.9.	B5.4.	VEB5.4.1.	CCL	Diserta, en pequenos grupos, acerca da seguridade e a paz como un dereito fundamental das persoas, e aprecia a súa importancia para o exercicio do dereito á vida e á liberdade, elaborando e expresando as súas conclusións (artigo 3 da DUDH).	50%	10%	25%	25%	25%	25%	
			VEB5.4.2.	CSC	Toma conciencia do compromiso dos españois e das españolas coa paz, como unha aspiración colectiva e internacional recoñecida na Constitución española, e rexeita a violación dos dereitos humanos, amosando solidariedade coas vítimas da violencia.	100%	10%	25%	25%	25%	25%	

			VEB5.4.3.	CD CSC	Emprende a elaboración dunha presentación, con soporte audiovisual, sobre algunhas das novas ameazas para a paz e a seguridade no mundo actual (terrorismo, desastres ambientais, catástrofes naturais, mafias internacionais, pandemias, ataques cibernéticos, tráfico de armas de destrución masiva, de persoas e de órganos, etc.).	50%	10%	25%	25%	25%	25%
8	B5.10. B5.11. B5.12.	B5.5.	VEB5.5.1.	CSC	Cofece, analiza e asume como cidadán ou cidadá os compromisos internacionais realizados por España en defensa da paz e a protección dos dereitos humanos, como membro de organismos internacionais (ONU, OTAN, UE, etc.).	50%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB5.5.2.	CSC	Explica a importancia da misión das forzas armadas (artigo 15 da lei de defensa nacional) en materia de defensa e seguridade nacional, de dereitos humanos e de promoción da paz, e a súa contribución en situacións de emerxencia e axuda humanitaria, tanto nacionais como internacionais.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
			VEB5.5.3.	CSC	Analiza as consecuencias dos conflitos armados a nivel internacional, apreciando a importancia das organizacións internacionais que promoven e vixían o cumprimento dun dereito internacional fundamentado na DUDH.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
	B6.1.	B6.1.			VEB6.1.1. Utiliza información de forma selectiva para atopar algúns criterios que cumpra ter en conta para estimar a viabilidade de proxectos científicos e tecnolóxicos, considerando a idoneidade ética dos obxectivos que pretenden e a avaliación dos riscos e as consecuencias persoais, sociais e ambientais que a súa aplicación poida ter.	50%	10%	25%	25%	25%	25%
9	B6.2.	B6.2.			<u>VEB6.2.1. Comprende e explica a necesidade de apoiar a creación e o uso de métodos de control, e a aplicación dunha ética deontolóxica para científicos/as e tecnólogos/as e, en xeral, para todas as profesións, fomentando a aplicación dos valores éticos no mundo laboral, financeiro e empresarial.</u>	100%	10%	25%	25%	25%	25%

Os contidos dos estándares con nivel 100% de esixencia desenvolveranse na súa totalidade. Aqueles contidos que se indican cun 50% reduciranse a un sinxelo enunciado e no caso do grao mínimo eliminaranse.

5.- CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

O proceso de avaliación e cualificación desta materia está condicionado polo número de alumnado, moi reducido en tódalas aulas, que nos permite levar un control diario do seu traballo e facer un seguimento no caderno do profesorado.

Como se recolle no apartado anterior o alumnado fará diferentes traballos-teóricos ao longo do curso, nalgún caso individuais, pero principalmente en grupo, aproveitando dinámicas e estruturas da aprendizaxe cooperativa. A realización destes traballos levarase a cabo seguindo o material proporcionado pola editorial Anaya para esta materia, en cada un dos cursos.

O alumnado que acade os estándares mínimos da materia coa realización destes traballos non precisará realizar unha proba teórica do final do trimestre, que se extraerá do material de apoio ao profesorado facilitado pola editorial Santillana. A proba teórica, de ser o caso, constituirá o 100% da cualificación da avaliación.

A avaliación ordinaria de xuño será o resultado de facer a media aritmética da cualificación dos tres trimestres do curso.

6.- DIRECTRICES E INSTRUMENTOS PARA A REALIZACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL.

Ao inicio de curso realizaranse dinámicas que nos permitan coñecer o nivel de partida do alumnado nos contidos a traballar na materia. En momentos puntuais, ao inicio de contidos específicos como as habilidades emocionais aproveitaremos a primeira sesión para coñecer as habilidades iniciais e modificar as propostas que levaremos a cabo nese bloque.

7.- METODOLOXÍA E MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

As sesións da materia de valores éticas serán moi participativas, a disposición do alumnado tentaremos que favoreza o diálogo e a comunicación, situados en círculo cando as tarefas propostas o permitan, na aula virtual realizarán tarefas e cuestionarios da unidade didáctica correspondente.

As dinámicas e estruturas da aprendizaxe cooperativa farán que traballen en parellas ou pequenos grupos na maioría das sesións. Non será posible respetar os equipos base organizados en cada grupo-clase debido ao pouco alumnado que elixe esta materia, pero

atendendo ao mesmo criterios propostos na aprendizaxe cooperativa utilizaremos grupos heteroxéneos onde se reúnan persoas máis capaces de dar axuda con outras que precisan desta axuda en diferentes facetas. Os grupos non permanecerán estables ao longo do curso, modificándose en cada trimestre.

No que se refire as medidas de atención a diversidade tan só cabe destacar as particularidades do grupo de 4º da ESO, non temos a alumnado con necesidades específicas , que non condicionará a selección de contidos.

8.- ACCIÓNS DE EDUCACIÓN EN VALORES E DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA. TEMAS TRANSVERSAIS.

Como o seu nome indica esta materia contribúe totalmente á educación en valores do noso alumnado e dentro da mesma abórdanse os temas transversais.

No CPI Aurelio Marcelino Rey García, a comisión de Convivencia, selecciona a tradición oral como tema transversal a traballar durante o curso 2019/2020. Por este motivo dende a materia de valores éticos seleccionaremos materiais audiovisuais relacionados co tema e traballaremos diferentes contidos dende o enfoque desta temática “Os dereitos humanos”.

9.- CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR E AO PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO.

De xeito xeral a materia de valores éticos contribúe ao proxecto lector respectando a lectura silenciosa de 25 minutos que ese documento establece para todo o curso.

As actividades específicas a realizar na materia son:

- Lecturas en voz alta de contos e pequenos relatos durante as sesións para o traballo dalgúns contidos nas clases.
- Lectura de fragmentos do libro de Fernando Savater, Ética para Amador, diferenciados segundo os contidos de cada curso.
- Lectura do libro de Fernando Savater, Política para Amador, co traballo de análise posterior para o alumnado de 4º da ESO.
- Lectura e análise da Declaración Universal dos Dereitos Humanos. Uso de fragmentos diferenciados segundo os contidos de cada curso.
- Lecturas do libro de texto da editorial Anaya.

10.- CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC DO CENTRO.

O alumnado con aulas Abalar, 1º e 2º da ESO, aproveitarán os dispositivos netbook das aulas para traballar durante as sesións valores éticos.

Os traballos principais da materia, os que nos servirán para avaliar os estándares mínimos, solicitaranse en formato dixital. E ao longo do trimestre todo o alumnado terá que facer a lo menos unha exposición para toda a clase con apoio de presentación en formato dixital.

Os traballos principais da materia, os que nos servirán para avaliar os estándares mínimos, solicitaranse en formato dixital. E ao longo do trimestre todo o alumnado terá que facer a lo menos unha exposición para toda a clase con apoio de presentación en formato dixital.

Os traballos principais da materia, os que nos servirán para avaliar os estándares mínimos, solicitaranse en formato dixital. E ao longo do trimestre todo o alumnado terá que facer a lo menos unha exposición para toda a clase con apoio de presentación en formato dixital.

11.- MATERIAIS DIDÁCTICOS.

Non utilizaremos libros de texto para o alumnado, pero o profesorado dispón de guías didácticas da materia de diferentes editoriais das que se aproveitarán algúns materiais. O alumnado de 4º ESO utilizará os recursos dispoñibles na aula virtual.

O material audiovisual dispoñible na biblioteca do centro utilizarase nas clases de valores éticos para facer unha abordaxe motivante para o alumnado.

12.- ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS.

Visita ao Parlamento de Galicia en Santiago de Compostela	A concretar segundo a súa dispoñibilidade, pero preferentemente no 3º trimestre	Santiago de Compostela	1º, 2º, 3º e 4º ESO
---	---	------------------------	---------------------

13.- INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN.

Ademáis da autoavaliación diaria da programación e a práctica docente, recollida no diario de sesións da profesora. A avaliación da función docente complementarase coa valoración do alumnado utilizando escalas de valoración.

ESCALA DE VALORACIÓN	1	2	3	4
O contido desta UD ou trimestre pareceume interesante				
O contido desta UD ou trimestre foi divertido e motivante				
As actividades realizadas permitíronme mellorar				
Aproveitabamos o tempo de sesión				
As explicacións da profesora eran axeitadas e claras				
A profesora preocupase de modificar as tarefas para que todos podamos acadar os obxectivos				
A profesora axuda aos que máis o necesitan e felicítanos polo traballo ben feito				
Os recursos materiais e instalacións son axeitados para as actividades propostas				
OBSERVACIÓNS E PROPOSTAS DE MELLORA :				

} å&^

ANEXO I

RÚBRICA DE AVALIACIÓN DE TRABALLOS ESCRITOS

DATA:	
CURSO:	
NOMES DO ALUMNADO QUE REALIZA O TRABALLO ESCRITO:	

TÍTULO DO TRABALLO ESCRITO: _____

0 = mal   1 = regular   2 = ben   3 = moi ben   4 = excelente

CRITERIOS VALORACIÓN TRABALLOS ESCRITOS	0	1	2	3	4	TOTAL sobre 10
1. O escrito é claro, identifica os obxectivos e ideas principais.						
2. A presentación das ideas é organizada e coherente.						
3. O escrito inclúe todas as partes ou elementos do tema ou tarefa asignada.						
4. O grupo demostra dominio do tema ou materia da presentación ao explicar con propiedade o contido e non incorrer en erros.						
5. As ideas ou argumentos da presentación están ben fundamentadas nos recursos presentados, consultados ou discutidos en clase.						
6. O resumo dos puntos principais e/ou a presentación das conclusións é claro e apropiado e cumpríronse os obxectivos ou propósitos anunciados na introdución.						
7. O escrito demostra orixinalidade.						
8. Utilízase unha linguaxe apropiada con corrección sintáctica e gramatical; utiliza vocabulario preciso, correcto e apropiado.						
9. Contén oracións e parágrafos ben construídos que facilitan a lectura e comprensión do escrito.						
10. O escrito está ben editado e presentado segundo o formato solicitado. Non se entrega con atraso.						
Media do total sobre 10						

TOTAL sobre 10: para 0 é 0, para 1 é 2,5, para 2 é 5, para 3 é 7,5 e para 4 é 10 **Comentarios adicionais do profesorado:**